

INHOUDSTAFEL

INLEIDING

I. DE BELGEN TEGENOVER DE ECONOMISCHE CRISIS

- 1.1. Bekommernissen in de eerste plaats van economische aard
- 1.2. De evaluatie van de economische situatie

II. EUROPA IN DE CRISIS VOOR DE BELGEN

- 2.1. Het vertrouwen in de Europese Unie en de toekomst ervan
- 2.2. De economische en monetaire unie, en de euro
- 2.3. Het einde van de crisis voor Europa

III. HET EUROPEES BURGERSCHAPSGEVOEL VAN DE BELGEN

- 3.1. De Belgen, Europese burgers
- 3.2. De Belgen en hun rechten

CONCLUSIE

INLEIDING

Dit rapport toont de resultaten die verkregen zijn in het kader van de Standaard Eurobarometer 80.1 die in november 2013 in België werd uitgevoerd. Zoals dit tijdens elke golf van de Standaard Eurobarometer het geval is, werden de burgers verzocht zich over hun persoonlijke situatie, over de sociaal-economische situatie van hun land en over de sociaal-economische situatie binnen de Europese Unie (EU) uit te spreken. Ze hebben hun verwachtingen op middellange termijn, op persoonlijk vlak, maar ook ten opzichte van de situatie van hun land en van de EU geformuleerd.

Binnen een context die nog steeds door de impact van de financiële en economische crisis wordt gekenmerkt, handelt de enquête grotendeels over deze kwesties. Hierbij worden de respondenten ertoe gebracht de economische situatie te beoordelen en de maatregelen die door de EU genomen zijn, te evalueren. De Belgen vinden bijvoorbeeld dat **de werkloosheid het belangrijkste probleem** is waarmee hun land te kampen heeft. Daarnaast **evalueren ze hun persoonlijke economische situatie op een positievere manier dan de economische situatie van hun land**. De Belgen evalueren hun economische situatie **positiever dan die van hun medeburgers uit de andere Europese landen** en ze zijn **optimistischer** wat de toekomst betreft. De Belgen hebben ook een **positief beeld van de Europese Unie** en beoordelen haar acties tegen de crisis op een gunstige manier. Het burgerschapsgevoel krijgt ook een belangrijke plaats: de Belgen voelen zich **Europese burgers** en vinden dat hun **stem in de Europese Unie telt**.

Dit rapport behandelt dus de onderwerpen die met de economische crisis en het Europees burgerschapsgevoel van de Belgen gepaard gaan. De algemene resultaten en de methodologische bijlage werden online gepubliceerd en zijn beschikbaar op: http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/eb/eb80/eb80_fr.htm

Opmerking: De diverse meningen die steekproefsgewijs in België bij 1.063 personen ingezameld werden, zijn op vergelijkende wijze in onderstaand rapport weergegeven. Hierbij wordt verwezen naar de resultaten die op Europese schaal verkregen zijn en naar de resultaten die voordien in België tijdens de golven 78.1 (najaar 2012) en 79.3 (voorjaar 2013)¹ verkregen werden, om mogelijke evoluties te meten. De belangrijkste tendensen die uit de analyse van de meningen voortvloeien, zijn in de conclusie van het rapport opgenomen. Als bijlage bij het rapport worden de technische specificaties met betrekking tot de enquête en een exemplaar van de gebruikte vragenlijst ter beschikking van de lezer gesteld.

¹ Voor deze twee golven zijn de nationale rapporten voor België beschikbaar in het Frans op: http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/eb/eb78/eb78_be_fr_nat.pdf en http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/eb/eb79/eb79_fr.htm

I. DE BELGEN TEGENOVER DE ECONOMISCHE CRISIS

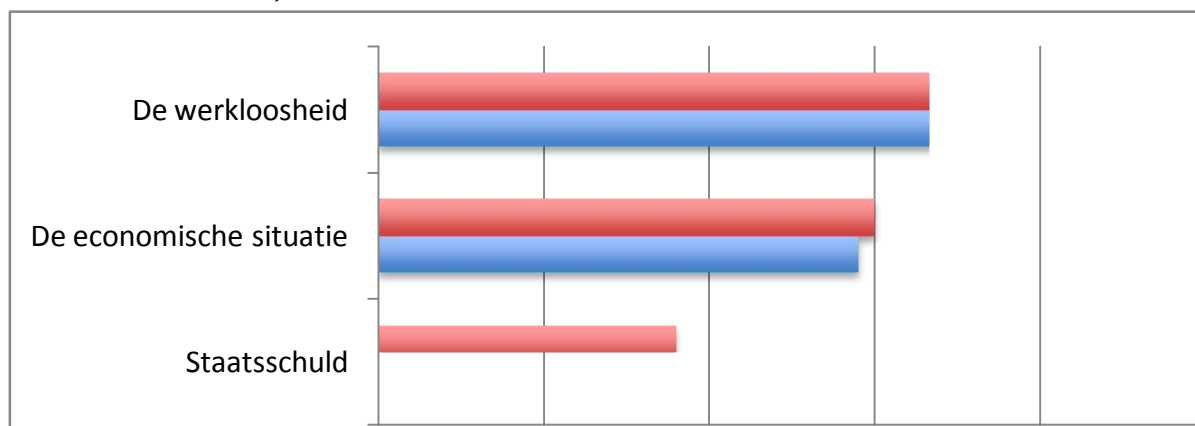
- Volgens de ondervraagden zijn de belangrijkste problemen van België de werkloosheid, de economische situatie en de staatsschuld.
- De Belgen evalueren hun persoonlijke economische situatie positiever dan de nationale en Europese economische situatie.
- De evaluaties van de Belgen over hun persoonlijke economische situatie alsook over de nationale en Europese economie in het najaar 2013 zijn positiever dan in het voorjaar 2013 en dan die van alle Europeanen.
- De ondervraagde Belgen zijn talrijker dan hun Europese medeburgers en dan tijdens de vorige raadpleging (voorjaar 2013) om te denken dat hun persoonlijke situatie, alsook de nationale en Europese economie in de loop van de komende twaalf maanden stabiel gaat worden.
- 83% van de Belgen oordeelt dat de maatregelen om het begrotingstekort en de staatsschuld te beperken, niet mogen worden uitgesteld.

1.1. Bekommernissen in de eerste plaats van economische aard

43% van de Belgen die in het najaar 2013 werd ondervraagd, verklaart dat de werkloosheid het belangrijkste probleem is waarmee hun land te kampen heeft. Ze sluiten aan bij alle ondervraagde Europeanen (49%), zij het in mindere mate (verschil van 6 punten). De Belgische respondenten onderscheiden zich daarentegen van de andere Europeanen omdat de werkloosheid volgens hen een belangrijker probleem voor België geworden is sinds de enquête die in het voorjaar 2013 werd gevoerd (+ 4 punten), terwijl dit voor de Europeanen in het algemeen een minder belangrijk probleem geworden is (- 2 punten).

Net als voor het geheel van de Europese respondenten is de economische situatie van hun land het tweede belangrijkste probleem voor de ondervraagde Belgen (30%, EU28: 33%). Ze onderscheiden zich van hun Europese medeburgers doordat ze in 2013 de staatsschuld aangeduid hebben als het derde belangrijkste probleem van hun land (18%), terwijl het voor het geheel van de Europese respondenten om de inflatie gaat (20%). Opmerking: de hiërarchie van de belangrijkste problemen volgens de Belgen is stabiel in de tijd.

QA4a Wat zijn volgens u de twee belangrijkste problemen waarmee België momenteel te kampen heeft? (MAX 2 ANTWOORDEN MOGELIJK)

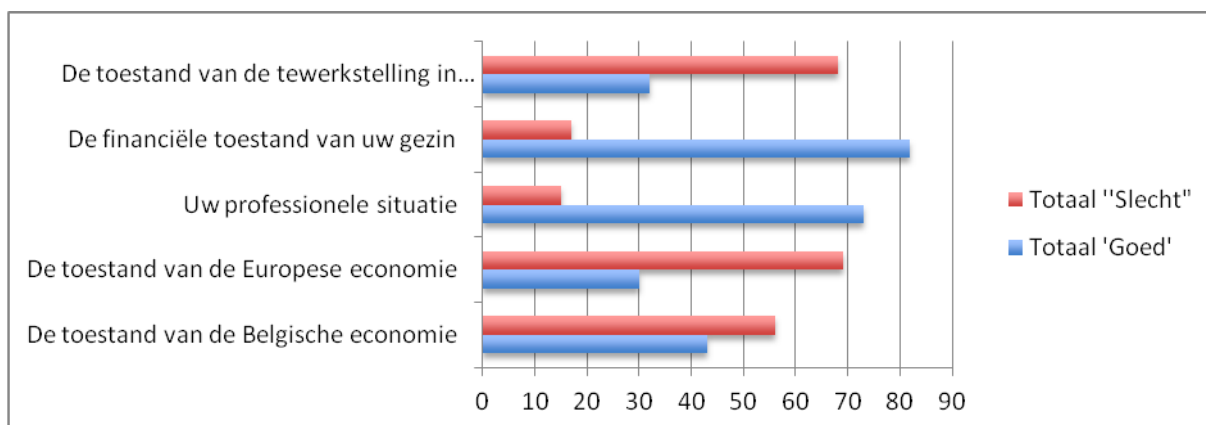
Op persoonlijk vlak bekommeren de Belgische respondenten zich hoofdzakelijk over economische problemen. Voor 42% onder hen is de inflatie het belangrijkste probleem waarmee ze te kampen hebben; belastingen komen op de tweede plaats (22%) en de werkloosheid op de derde (16%). Deze hiërarchie van de persoonlijke problemen sluit gedeeltelijk aan bij die van het geheel van de ondervraagde Europeanen, voor wie de inflatie (40%), de werkloosheid (20%), de economische situatie en de belastingen (17%) de belangrijkste individuele problemen vormen.

Over de belangrijkste problemen waarmee de Europese Unie te kampen heeft, zijn de Belgen en de overige Europese respondenten het eens: het gaat eerst om de economische situatie (48%, EU28: 45%), de werkloosheid (36%, EU28: 36%) en de financiële toestand van de Lidstaten (26%, EU28: 26%).

1.2. De evaluatie van de economische situatie

Wat de algemene economische situatie betreft, **evalueren de Belgische respondenten hun individuele economische situatie positiever dan de economische situatie van België en van de Europese Unie.** Zo beoordelen respectievelijk 73% en 82% hun professionele situatie en de financiële toestand van hun gezin als 'heel goed' en 'eerder goed'. Daarentegen beoordelen respectievelijk 68%, 69% en 56% de toestand van de tewerkstelling in België, de Europese economie en de Belgische economie als 'heel slecht' of 'eerder slecht'.

QA2a.1-5 Hoe zou u de huidige toestand in elk van de volgende domeinen beoordelen?

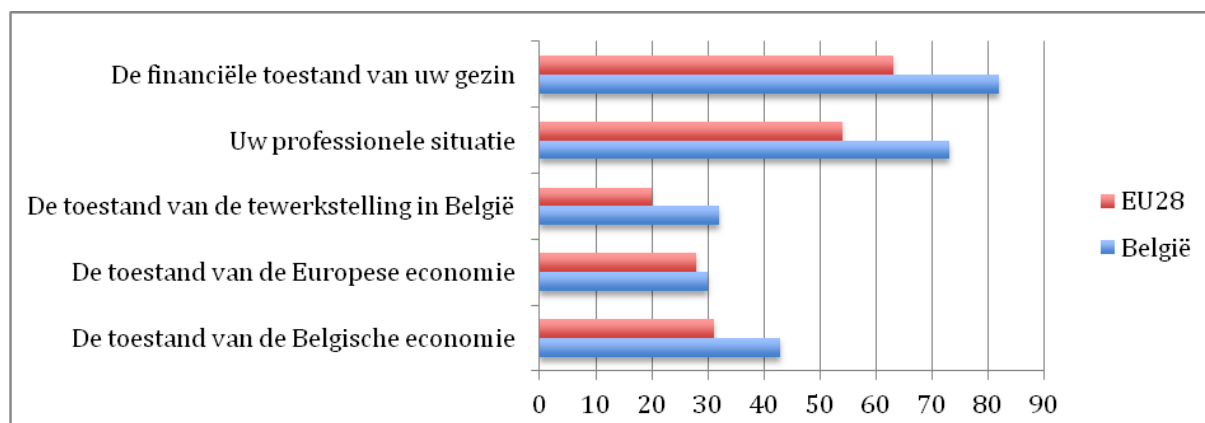

Wanneer ze ondervraagd worden over de maatregelen die genomen moeten worden om het begrotingstekort en de staatsschuld in België te beperken, oordeelt **83% van de Belgische respondenten** dat deze maatregelen **niet uitgesteld mogen worden**. In het voorjaar 2013 ging het om 81%. Hun Europese medeburgers zijn minder talrijk om deze uitspraak over het begrotingstekort en de staatsschuld van hun land te doen (verschil van 6 punten in het najaar 2013; EU28: 77%).

We merken echter op dat **de evaluaties van de Belgische respondenten positiever zijn tijdens de enquête uit het najaar 2013 dan tijdens die uit het voorjaar 2013**, ongeacht of het gaat om vragen over hun persoonlijke situatie, de nationale economische situatie of de Europese economische situatie. De toename van de positieve evaluaties valt in het bijzonder op voor de Belgische economie (+ 10 punten), de Europese economie (+ 8 punten) en de toestand van de tewerkstelling in België (+ 4 punten).

We moeten ook benadrukken dat **de evaluaties van de ondervraagde Belgen doorgaans positiever zijn dan die van hun Europese medeburgers**. Daar waar 43% van de Belgische respondenten de situatie van hun nationale economie als 'goed' beschouwt, is dit het geval voor 31% van het geheel van de Europese respondenten. Het verschil in de positieve evaluatie van de nationale toestand van de tewerkstelling is ook opvallend (Belgen: 32%; EU28: 20%). Enkel voor de positieve evaluatie van de situatie van de Europese economie is het verschil relatief klein (Belgen: 30%; EU28: 28%).

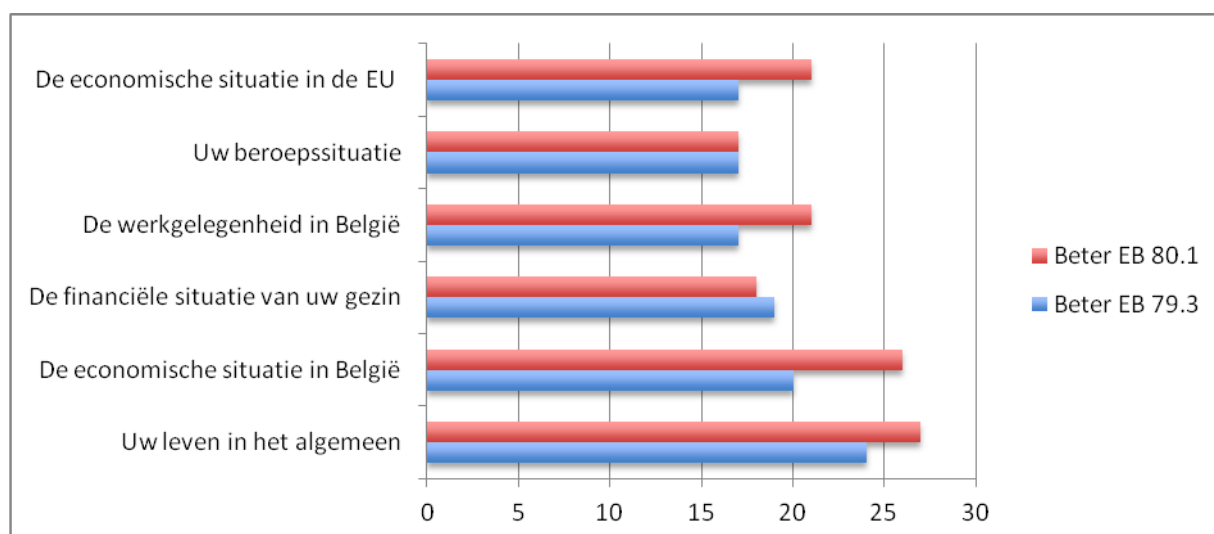
QA2a.1-5 QA2a.1-5 Hoe zou u de huidige toestand in elk van de volgende domeinen beoordelen? (TOTAAL 'GOED')

Wanneer ze ondervraagd worden over hun verwachtingen voor de komende twaalf maanden, zijn **de Belgen talrijker dan hun Europese medeburgers om te denken dat hun persoonlijke situatie, de nationale situatie en de Europese situatie stabiel gaan worden. Ze zijn ook minder talrijk dan andere Europeanen om te denken dat de situatie slechter gaat worden.** De meeste Belgische respondenten oordelen dat hun leven in het algemeen (60%, EU28: 57%), de financiële toestand van hun gezin (68%, EU28: 59%) en hun individuele professionele situatie (66%, EU28: 62%) gelijkaardig zullen zijn aan die van het voorbije jaar. Bovendien oordeelt ongeveer een vijfde van de ondervraagde Belgen dat de situatie in de komende twaalf maanden zal verbeteren met betrekking tot hun leven in het algemeen (27%, EU28: 25%), de nationale economische situatie (26%, EU28: 21%), de financiële toestand van hun gezin (18%, EU28: 19%), de toestand van de nationale tewerkstelling (21%, EU28: 20%) en de Europese economische situatie (21%, EU28: 21%).

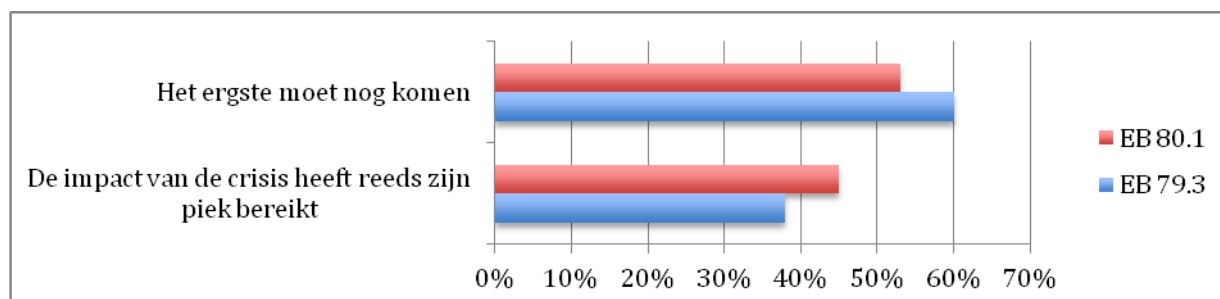
In vergelijking met de enquête die in het voorjaar 2013 werd gevoerd, zijn de ondervraagde **Belgen talrijker om te denken dat hun leven in het algemeen en hun persoonlijke economische situatie, de toestand van de tewerkstelling en de economische situatie van het land en van Europa stabiel gaan worden in de loop van het komende jaar.** Met uitzondering van de financiële toestand van hun gezin (- 1 punt) en hun professionele situatie (zelfde waarde als in het voorjaar 2013), zijn **de Belgische respondenten ook talrijker in het najaar 2013 dan in het voorjaar 2013 om te denken dat de situatie in de loop van de komende maanden gaat verbeteren.**

QA3a.1 Wat zijn uw verwachtingen voor de komende twaalf maanden: zullen de volgende twaalf maanden beter, slechter of hetzelfde zijn voor wat betreft ... ?

Dit relatief optimisme van de Belgische respondenten wordt versterkt door hun beoordeling van de gevolgen van de economische crisis voor de arbeidsmarkt. **In het najaar 2013 waren ze minder talrijk dan in het voorjaar van hetzelfde jaar om te verklaren dat het ergste nog moest komen** (- 7 punten; Belgen: 53%; EU28: 50%). Bovendien waren de ondervraagde Belgen talrijker in het najaar 2013 om te oordelen dat de impact van de crisis op de tewerkstelling reeds gepiekt had (+ 7 punten; Belgen: 45%; EU28: 40%).

QC1 Sommige analisten zeggen dat de impact van de economische crisis op de arbeidsmarkt reeds piekt en dat de zaken stilletjes aan zullen verbeteren; anderen daarentegen zeggen dat het ergste nog moet komen. Welke van de twee stellingen benadert het meest uw mening?

II. EUROPA IN DE CRISIS VOOR DE BELGEN

- **De Belgen hebben meer vertrouwen in de Europese Unie dan het geheel van hun Europese medeburgers.**
- **Meer dan een derde van de ondervraagde Belgen heeft een positief beeld van de EU en bijna twee derde verklaart optimistisch te zijn wat de toekomst van de EU betreft.**
- **De meeste Belgen oordelen dat de EU de juiste richting uitgaat om uit de crisis te komen.**
- **74% van de Belgen is gunstig gezind ten opzichte van een Europese economische en monetaire unie met de euro als eenheidsmunt.**

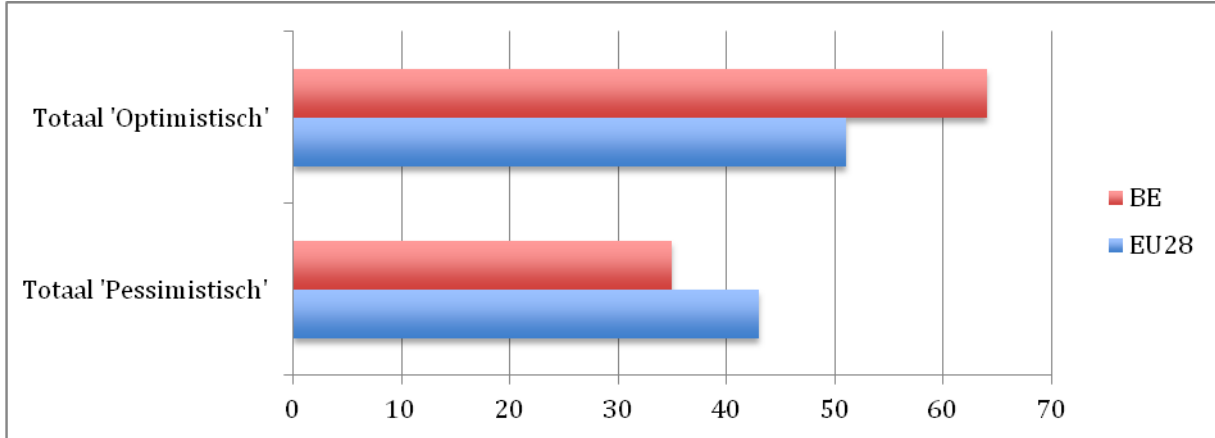
2.1. Het vertrouwen in de Europese Unie en de toekomst van de Europese Unie

Wanneer de Belgische respondenten ondervraagd worden over het vertrouwen dat ze in de Europese Unie hebben, is hun antwoord gelijk verdeeld tussen de respondenten die verklaren dat ze vertrouwen hebben (49%, EU28: 31%) en de respondenten die beweren geen vertrouwen te hebben (49%, EU28: 58%). **Wanneer men deze resultaten in perspectief plaatst, blijkt dat het vertrouwen dat in de Europese Unie wordt gesteld, gelijkaardig is aan het vertrouwen in de nationale instellingen.** 48% van de respondenten heeft immers 'eerder vertrouwen' in hun nationale regering en in hun nationaal parlement. Voorts stellen we vast dat **het vertrouwen van de Belgen in de Europese Unie 18 punten hoger ligt dan het vertrouwen van het geheel van de Europeanen** en dat hun wantrouwen ten opzichte van de Europese instellingen 9 punten lager ligt. Het is ook nuttig om te benadrukken dat dit vertrouwen van de ondervraagde Belgen stabiel is sinds 2012 (EB 78.1), zowel in de Europese Unie (+1 punt vertrouwen, -2 punten wantrouwen) als in het nationaal parlement of de Belgische federale regering (+2 punten vertrouwen, - 2 punten wantrouwen). Een merkwaardige vaststelling ten slotte, is dat **65% van de Belgen verklaart vertrouwen te hebben in de gewestelijke en lokale overheidsinstellingen** (EU28: 44%). De ondervraagde Belgen hebben dus in de eerste plaats vertrouwen in de infranationale overheidsinstellingen, veel meer dan in de nationale instellingen en de Europese Unie.

De antwoorden van de ondervraagde Belgen zijn meer uitgesproken wanneer het om het beeld van de Europese Unie gaat. **37% onder hen heeft een heel positief of vrij positief beeld van de Europese Unie** (EU28: 31%); 26% onder hen heeft er een heel negatief of vrij negatief beeld van (EU28: 28%). Deze heel positieve of vrij positieve voorstelling van de Europese Unie is **stabiel in de tijd** (+ 1 punt sinds het voorjaar 2013).

De Belgen onderscheiden zich van hun Europese medeburgers door hun mening over de toekomst van de Europese Unie: **64% onder hen verklaart dat ze zeer of eerder optimistisch zijn** (EU28: 51%), terwijl 35% beweert eerder of zeer pessimistisch te zijn (EU28: 43%).

QA22 Zou u zeggen dat u zeer optimistisch, eerder optimistisch, eerder pessimistisch of zeer pessimistisch bent over de toekomst van de Europese Unie?

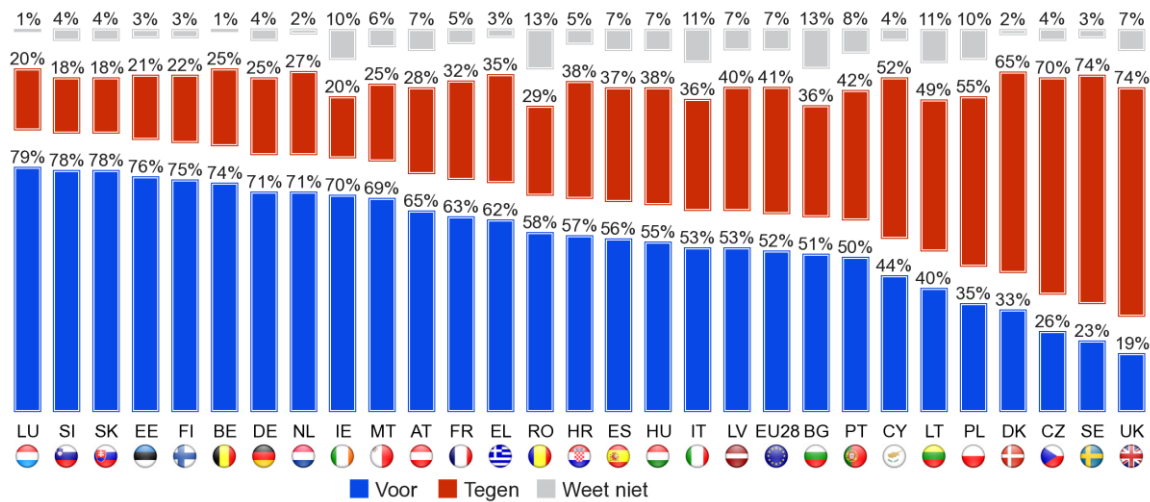

2.2. De economische en monetaire unie, en de euro

74% van de ondervraagde Belgen verklaart dat ze voorstander zijn van een Europese economische en monetaire unie met een eenheidsmunt, de euro, tegenover 52% van het geheel van hun Europese medeburgers. Dit percentage is vrij stabiel aangezien 76% onder hen zich in het voorjaar 2013 zo uitgesproken heeft.

QA17.1. Wat is uw mening over elk van de volgende uitspraken? Kan u me telkens zeggen of u voor of tegen bent?

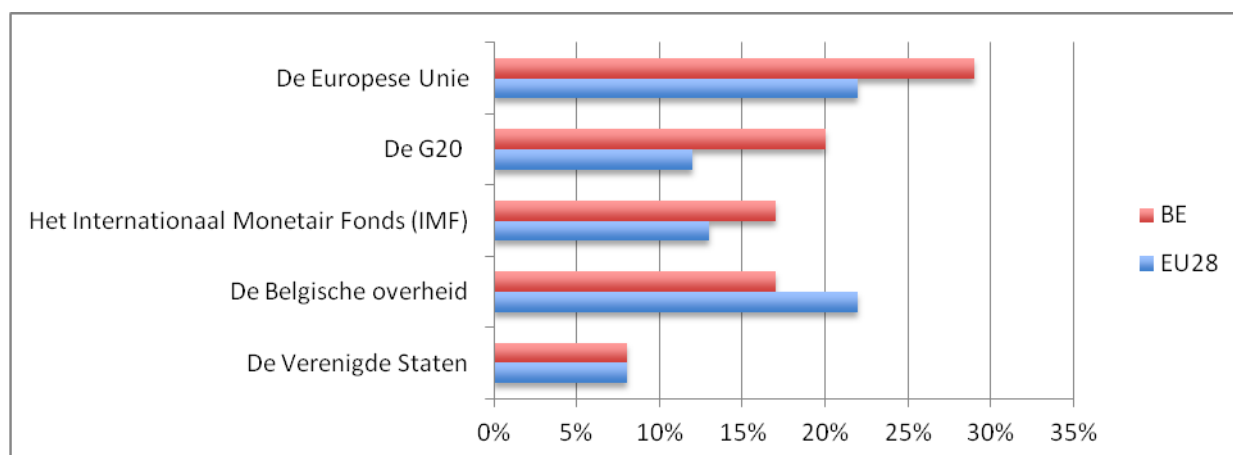
Een Europese economische en monetaire unie met een eenheidsmunt, de euro

2.3. Het einde van de crisis voor Europa

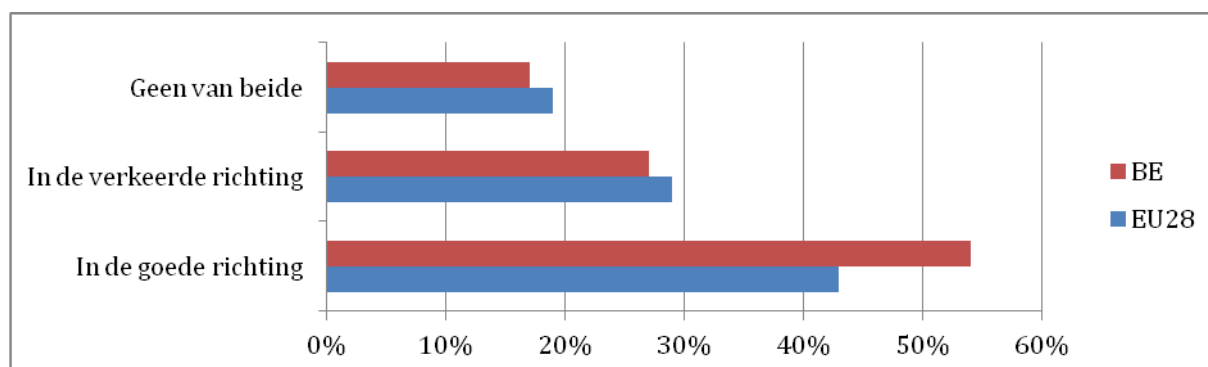
Voor 29% van de Belgische respondenten is de Europese Unie de institutionele speler die het best in staat is om effectief actie te ondernemen tegen de gevolgen van de economische en financiële crisis (EU28: 22%). De Belgen kiezen de Europese Unie boven hun nationale regering (17%; EU28: 22%), alsook boven de belangrijkste internationale organisaties die voor economische en financiële aangelegenheden bevoegd zijn. Een interessante vaststelling is dat de ondervraagde Belgen, in vergelijking met hun Europese medeburgers, een sterkere voorkeur uiten voor de supranationale organisaties, met de Europese Unie op kop, gevolgd door de G20 en vervolgens door het IMF en de nationale regering (ex aequo).

QC3a Welke van de volgende is volgens u het best in staat om effectief actie te ondernemen tegen de gevolgen van de financiële en economische crisis?

De meeste Belgen denken dat de Europese Unie in de juiste richting gaat om uit de crisis te komen en de internationale situatie het hoofd te bieden (54%; EU28: 43%). Bovendien zijn de ondervraagde Belgen minder talrijk dan het geheel van hun medeburgers om te oordelen dat de Europese Unie in de verkeerde richting gaat. Voorts stellen we vast dat de positieve beoordeling van de Belgen ten opzichte van de Europese Unie in de crisis sinds het voorjaar 2013 toegenomen is (+ 5 punten; EU28: +1 punt), terwijl minder Belgen deze negatief evalueren (- 3 punten; EU28: - 1 punt).

QB3 U hebt gehoord over de prioriteiten van de EU. Denkt u dat de Europese Unie in de juiste richting of de verkeerde richting gaat om uit de crisis te komen en de nieuwe mondiale uitdagingen aan te gaan?

Wanneer ze over de gevolgen van de crisis voor de Europese Unie ondervraagd worden, vindt **62% van de Belgen dat de EU op lange termijn sterker zal staan (EU28: 54%).** Deze evaluatie is stabiel sinds het voorjaar 2013.

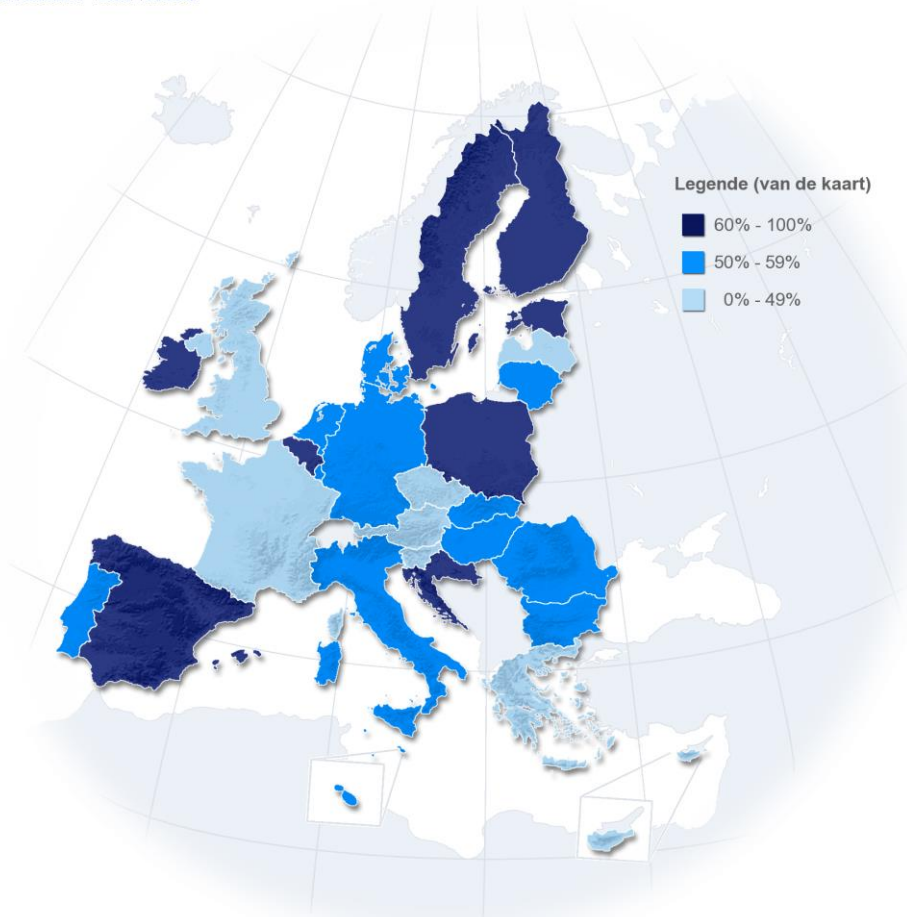
QC4.6 Kunt u mij voor ieder van de volgende stellingen vertellen of u het hier helemaal akkoord, eerder akkoord, eerder niet akkoord of helemaal niet akkoord bent. Als gevolg van de crisis denkt u dat de EU uiteindelijk sterker zal zijn. Antwoorden: Totaal 'Akkoord'

 EE	70%
 IE	67%
 FI	62%
 BE	62%
 SE	62%
 HR	62%
 PL	61%
 ES	61%
 BG	59%
 DK	58%
 LU	58%
 NL	58%
 HU	57%
 DE	57%
 RO	57%
 SK	54%
 EU	54%
 LT	52%
 MT	51%
 PT	50%
 IT	50%
 LV	49%
 UK	47%
 AT	46%
 CY	45%
 SI	45%
 FR	44%
 CZ	43%
 EL	42%

Vraag: QC4.6. Kunt u mij voor ieder van de volgende stellingen vertellen of u het hier helemaal akkoord, eerder akkoord, eerder niet akkoord of helemaal niet akkoord bent.

Mogelijkheid: Als gevolg van de crisis denkt u dat de EU uiteindelijk sterker zal zijn

Antwoorden: Totaal 'Akkoord'

Deze beoordeling van de Belgische respondenten wordt versterkt door hun uitspraak over de impact van de stem van de Europese Unie in de wereld. **73% onder hen oordeelt dat de stem van de EU in de wereld telt.** Naast het feit dat de Belgen de impact van de stem van de Europese Unie positiever inschatten (EU28: 65%), zijn ze minder talrijk om een negatieve uitspraak over deze kwestie te doen (26%; EU28: 29%).

Ten slotte **oordeelt 50% van de Belgische respondenten dat de crisis hen dichter bij hun Europese medeburgers uit de andere landen van de Europese Unie heeft gebracht** (EU28: 41%). Opmerking: in het voorjaar 2013 voelde 53% van de Belgische respondenten dat ze ten gevolge van de crisis dichter bij de andere Europeanen stond (EU28: 42%). In het najaar 2013 waren de ondervraagde Belgen die vonden dat de crisis het samenhangingsgevoel met hun medeburgers niet had doen toenemen, echter minder talrijk dan in de andere landen van de Europese Unie (48%; EU28: 53%).

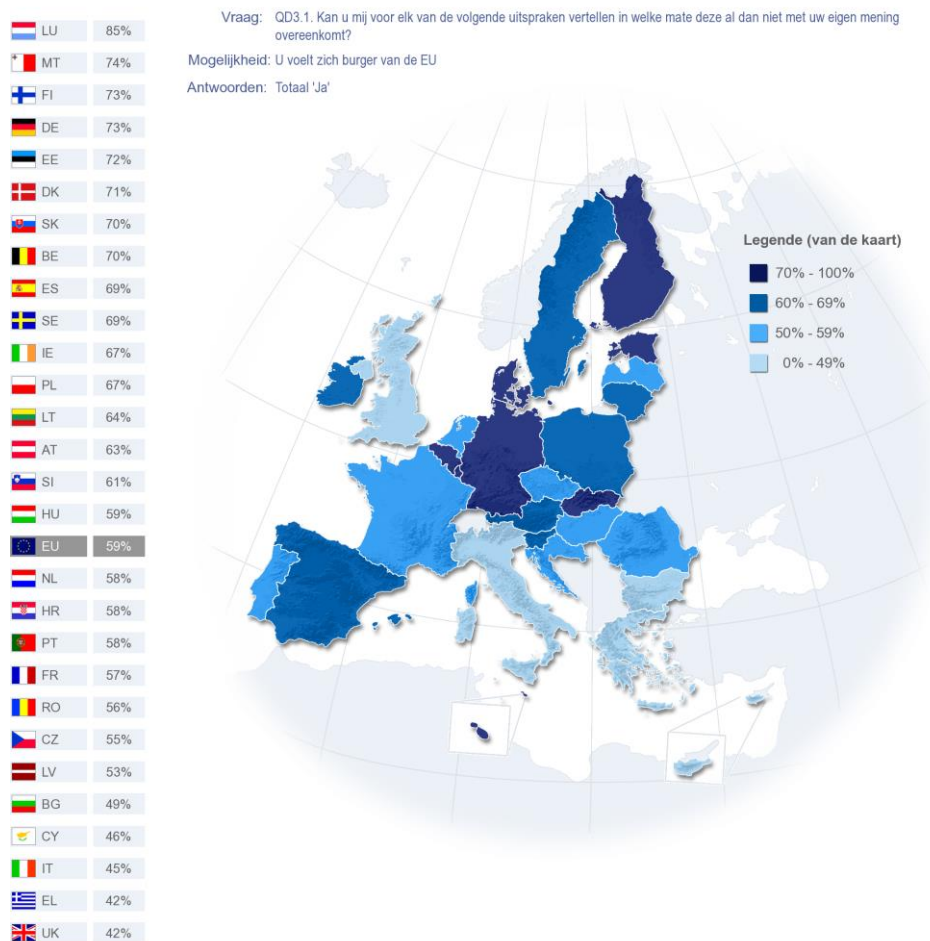
III. HET EUROPEES BURGERSCHAPSGEVOEL VAN DE BELGEN

- 70% van de ondervraagde Belgen verklaart dat ze zich burgers van de Europese Unie voelen.
- 68% van de respondenten is tevreden over de werking van de democratie in België en 61% is dit over de werking van de democratie in de Europese Unie.
- Voor 51% van de ondervraagde Belgen gaat de EU met de euro gepaard.
- 53% van de Belgen verklaart dat ze hun rechten als burgers van de EU niet kennen.

3.1. De Belgen, Europese burgers

Wanneer ze over hun Europees burgerschapsgevoel ondervraagd worden, verklaart 70% van de ondervraagde Belgen dat ze zich burgers van de Europese Unie voelen. Het verschil met hun Europese medeburgers uit de andere landen is aanzienlijk (EU28: 59%). Binnen ditzelfde perspectief zijn de Belgische respondenten minder talrijk dan hun medeburgers om zich geen Europese burgers te voelen (30%, EU28: 40%).

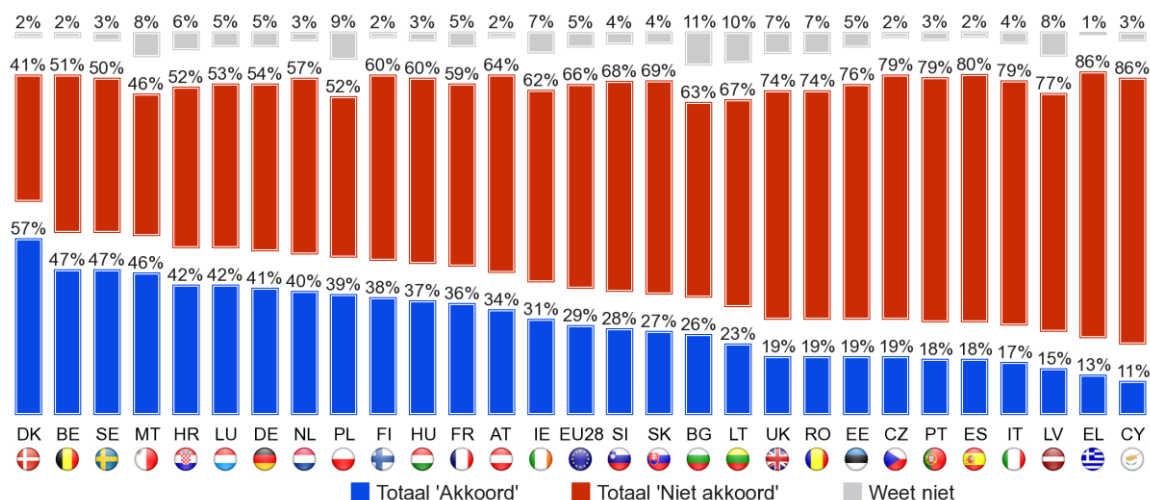
QD3.1 Kan u mij voor elk van de volgende uitspraken vertellen in welke mate deze al dan niet met uw eigen mening overeenkomt? U voelt zich burger van de Europese Unie. Antwoorden: Totaal 'Ja'

Dit Europees burgerschapsgevoel, dat door de overgrote meerderheid van de ondervraagde Belgen gedeeld wordt, draait rond het feit dat **47% van de ondervraagde Belgen vindt dat hun stem in de Europese Unie telt**. Dit antwoord vertoont een aanzienlijk verschil met hun Europese medeburgers, onder wie slechts 29% deze mening in 2013 deelde. Bovendien zijn de Belgen minder talrijk om te oordelen dat hun stem niet telt in de Europese Unie (51%; EU28: 66%). Een interessante vaststelling is dat de ondervraagde Belgen talrijker zijn om te denken dat hun **stem op nationaal vlak telt, aangezien 66%** onder hen deze stelling ondersteunt (EU 28: 47%). In totaal beoordelen **de Belgische respondenten de impact van hun stem positiever op nationaal vlak dan op het vlak van de Europese Unie**.

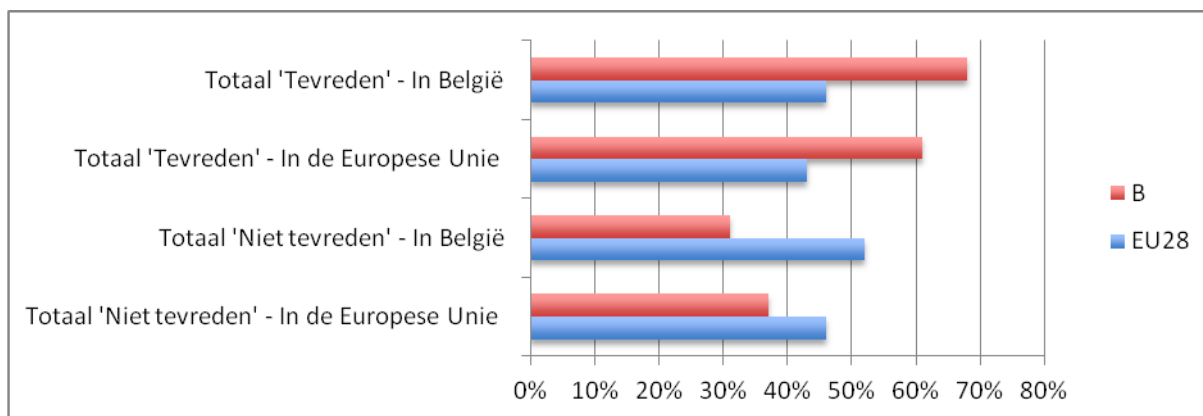
QA19a.3. In welke mate bent u akkoord of niet akkoord met elk van de volgende uitspraken?

Mijn stem telt in de EU

Toch beoordelen de ondervraagde Belgen de werking van de democratie op nationaal en Europees vlak globaal gezien positief. **68% van de respondenten is tevreden over de werking van de democratie in België en 61% is dit over de werking van de democratie in de Europese Unie.** Het verschil met de uitspraken van hun Europese medeburgers over deze twee punten is opvallend: slechts 46% van de ondervraagde Europeanen is tevreden over de werking van hun nationale democratie (verschil van 22 punten met de Belgen) en 43% onder hen is tevreden over de werking van de Europese democratie (verschil van 18 punten met de Belgen). Deze vaststelling geldt ook voor het voorjaar 2013, waarbij 63% van de ondervraagde Belgen zich tevreden verklaarde over de werking van de democratie in de Europese Unie (EU28: 43%) en 69% zich tevreden verklaarde over de werking van de democratie in hun land (EU28: 48%).

QA18a en QA18b Bent u algemeen gesproken heel tevreden, eerder tevreden, eerder niet tevreden of helemaal niet tevreden over de wijze waarop de democratie in België / in de Europese Unie functioneert?

Overigens gaat de Europese Unie voor de ondervraagde Belgen met positieve verwezenlijkingen gepaard. **Voor 51% onder hen staat de euro op de eerste plaats met betrekking tot wat de EU persoonlijk voor hen voorstelt** (EU28: 32%). Op de tweede plaats staat de vrijheid om overal in de Europese Unie te reizen, studeren en werken (42%, EU28: 43%). Op de derde plaats staat een negatieve verwezenlijking, met 32% van de Belgen die oordeelt dat de EU geldverspilling impliceert (EU28: 27%). Op de vierde plaats staat de vrede, met 28% (EU28: 25%).

3.2. De Belgen en hun rechten

47% van de Belgische respondenten verklaart dat ze hun rechten als burgers van de EU kennen; bijgevolg oordeelt **53% onder hen dat ze deze niet kennen.** In vergelijking met hun Europese medeburgers zijn ze talrijker om te verklaren dat ze hun rechten als burgers van de EU kennen (+ 4 punten, EU28: 43%) en minder talrijk om te beweren dat ze deze niet kennen (- 2 punten, EU28: 55%).

CONCLUSIE

Hieronder volgen de belangrijkste lessen die we kunnen trekken uit de 'Standaard Eurobarometer' enquête die in het najaar 2013 in België gevoerd werd:

- **De Belgen vinden dat de werkloosheid het belangrijkste probleem is waarmee hun land te kampen heeft, gevolgd door de economische situatie en de schuldencrisis. Ze evalueren hun persoonlijke economische situatie positiever dan de economische situatie van hun land.**

Voor 43% van de Belgen die in het najaar 2013 werd ondervraagd, staat de werkloosheid op de eerste plaats van de problemen waaraan België het hoofd moet bieden (EU28: 49%), gevolgd (voor 30% onder hen) door de nationale economische situatie (EU28: 33%) en (voor 18% onder hen) door de staatsschuld (EU28: 14%). In verband met dit laatste aspect oordeelt 83% van de Belgen dat de maatregelen om het begrotingstekort en de staatsschuld te beperken, niet uitgesteld mogen worden. Ten slotte beschouwt 73% van de Belgische respondenten hun professionele situatie als 'heel goed' of 'eerder goed' (EU28: 54%) en 82% onder hen beoordeelt de financiële toestand van hun gezin op diezelfde manier (EU28: 63%).

- **De Belgen evalueren hun economische situatie positiever dan die van hun medeburgers uit de andere Europese landen. Ze zijn ook optimistischer wat de toekomst betreft.**

43% van de Belgische respondenten vindt de situatie van hun nationale economie goed, tegenover slechts 31% van hun Europese medeburgers. Bovendien denkt 26% van de ondervraagde Belgen dat de economische situatie van hun land in de loop van de komende twaalf maanden gaat verbeteren, tegenover 21% van de ondervraagde Europeanen.

- **De Belgen hebben een vrij positief beeld van de Europese Unie en zijn optimistischer wat de toekomst ervan betreft.**

37% van de ondervraagde Belgen heeft een heel positief of vrij positief beeld van de Europese Unie (EU28: 31%). 64% onder hen verklaart dat ze optimistisch zijn over de toekomst van de Europese Unie (EU28: 51%). Bovendien oordeelt 62% van de Belgen dat de Europese Unie op lange termijn sterker zal staan, terwijl slechts 54% van de Europese burgers deze mening deelt. De ondervraagde Belgen zijn dus globaal gezien positiever dan hun Europese medeburgers uit de andere landen wat het beeld van de EU en de toekomst ervan betreft.

- **De meeste Belgen beoordelen de acties van de Europese Unie in de crisis positief.**

Voor 54% van de ondervraagde Belgen gaat de Europese Unie in de juiste richting om uit de economische crisis te komen en om de internationale situatie het hoofd te bieden, terwijl slechts 43% van het geheel van de Europese respondenten diezelfde mening deelt.

- **De Belgen voelen zich Europese burgers en vinden dat hun stem in de Europese Unie telt**

70% van de ondervraagde Belgen verklaart zich Europese burgers te voelen (EU28: 59%) en bijna de helft onder hen vindt dat hun stem in de Europese Unie telt (47%, EU28: 29%). De Belgen onderscheiden zich dus van hun Europese medeburgers door een groter samenhangsgevoel met de Europese Unie en door een positievere beoordeling van hun rol binnen de EU.